

Zondag 30

Vraag 81: *Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?*

Antwoord: Voor hen die vanwege hun zonden zichzelf mishagen en nochtans vertrouwen dat deze (zonden) hun om Christus' wil vergeven zijn, en dat ook hun blijvende zwakheid door Zijn lijden en sterven bedekt is, en die ook verlangen hun geloof meer en meer te versterken en hun leven te beteren. Maar de huichelaars en zij die zich niet oprecht tot God bekeren, eten en drinken zichzelf een oordeel.

Vraag 82: *Behoort men ook hen tot dit Avondmaal toe te laten, die zich in hun belijdenis en leven als ongelovigen en goddelozen betonen?*

Antwoord: Nee, want dan wordt het verbond van God ontheiligd en Zijn toorn over de hele gemeente opgewekt. Daarom is de christelijke kerk, overeenkomstig het bevel van Christus en Zijn apostelen, verplicht zulke mensen door de sleutels van het hemelrijk uit te sluiten totdat zij laten zien dat zij hun leven beteren.

Kernpunten bij de preek: 'Voor wie is het Avondmaal (niet)?'

- Hoe moet je vraag 81 lezen? Een reële vraag voor
 - Kinderen die mensen wel en niet zien deelnemen
 - Jongeren die zich op het belijdenis-doen voorbereiden
 - 'toevallige' kerkgangers die niet weten wat het Avondmaal is
 - Mensen die vanuit de rooms-katholieke traditie in die tijd bang zijn geworden om eraan deel te nemen omdat je nooit goed genoeg bent
- Wat zegt de Bijbel over wel en niet deelnemen? Weinig! De vraag naar deelname wordt beantwoord door de vraag wat het Avondmaal eigenlijk is. Het is de belijdenis dat Jezus je Heere (Kurios) en Zaligmaker is. Deze belijdenis is het fundament van het gemeente-zijn en het christen-zijn. Daarom vallen in het NT christen-zijn en Avondmaalgang samen. Het niet-deelnemen bestaat in het NT – want daarmee zou je zeggen dat Christus *niet* je Heere en Koning is.
- Wat je in de Bijbel wél veelvuldig tegenkomt, is dat het belijden van de Heere Jezus met drie diepe dingen in je hart gepaard gaat: jezelf als zondaar belijden en mishagen, op Zijn offer te bouwen en verlangen om zonder zonde voor en met Hem te leven. Deze drie dingen worden in antwoord 81 niet als voorwaarden genoemd, maar als herkenbare vruchten van de omgang met Christus die juist opening geven naar Zijn tafel. Antwoord 81 is een diep en zuiver pastoraal antwoord om (jonge) mensen aan de voeten van Christus te brengen!
- Maar onze belijdenis dat Christus onze Kurios is, kan tegengesproken worden door onze levenswandel of geloofsopvattingen als Christus daarover géén Kurios is. In Korinthe zijn verschillende voorbeelden te vinden van dingen die absoluut niet samen kunnen gaan met de Avondmaalgang: seksuele levenswandel, het verachten van de gemeenschap van de gemeente, het ik-gerichte geloofsleven. Dat ontheiligt het Avondmaal en de gemeente en roept Gods toorn op.
- Welke conclusie moet je dan (na zelfonderzoek) trekken: afblijven? Nooit! Maar bekering is de heilzame conclusie.
- Waardigheid is geen voorwaarde om aan te gaan, maar vrucht (Fil.1:27).

Om verder over na te denken

1. Wat heeft je vanavond aan het denken gezet, zowel over je deelname als over je afblijven van het Avondmaal?
2. In 1 Korinthe 11 staan de bekende uitdrukkingen over zelfbeproeving, en over het eten en drinken van een (niet hét!) oordeel. Zulke teksten hebben voor ons terecht veel gewicht. Maar: over welke zonden heeft Paulus het in dit hoofdstuk? Over de manier waarop we met Christus' gemeente omgaan. Als Paulus aan ons een brief over het Avondmaal zou schrijven, waar zou hij bij óns dan de vinger bij leggen ('maar dát is geen Avondmaal vieren!'). Of anders gezegd: waarvan moeten wij ons, vanuit de Avondmaalsgang, bekeren?
3. Hoe houden we vast dat antwoord 81 een *pastoraal* antwoord is?

Ik vind het fijn als je wat van je antwoorden en gedachten wilt delen. Reageer gerust naar ajmensink@hervormdelburg.nl of 06-12266947.

Omdat er nog ruimte over is op dit stencil, geef ik graag een mooi en duidelijk citaat van Calvijn door (uit de Institutie, boek 4, hoofdstuk 17, paragraaf 42):

'De enige en beste waardigheid die wij God kunnen aanbieden, is dan ook deze, dat wij Hem onze geringheid en – om zo te spreken – onze onwaardigheid aanbieden, om ons door Hem in Zijn ontferming tot mensen te laten maken die Hem waardig zijn; dat wij afzien van alle vertrouwen in onszelf, om in Hem onze troost te vinden; dat wij ons vernederen, om door Hem opgericht te worden; dat wij onszelf aanklagen, om door Hem gerechtvaardigd te worden; dat wij verder ook verlangen naar de eenheid waarbij Hij ons in Zijn avondmaal bepaalt, en dat wij allen even van één gemoed, één van hart en één van tong wensen te zijn, als Hij ons allen één doet zijn in Hem.

Als wij deze zaken grondig overwegen en in gedachten houden, kunnen we wel van ons stuk gebracht worden door gedachten als deze: Hoe kunnen wij met zoveel tekort en van alle goed ontbloot, wij bezoedeld met het vuil van de zonden, wij half doden het lichaam van de Heere waardig eten? Maar nooit zullen ze ons terneerslaan. Veeleer zullen wij dan bedenken dat wij als arme mensen komen tot Hem Die mild Zijn rijkdom schenkt, als zieken tot Hem Die genezing brengt en als zondaren tot Hem Die de rechtvaardigheid bewerkt, en in de laatste plaats als doden tot Hem Die levend maakt. Wij zullen dan bedenken dat de waardigheid die door God bevolen wordt, vooral bestaat in het geloof dat alles in Christus legt en niets in onszelf, en daarnaast ook in de liefde, en wel de liefde die we alleen maar, zo onvolmaakt als ze is, aan God behoeven aan te bieden, om ze door Hem beter en sterker te laten maken, aangezien wij niet in staat zijn haar in volle zin te laten zien.

Anderen zijn het wel met ons eens dat de waardigheid op zichzelf in het geloof en de liefde gelegen is, maar ten aanzien van de maat van de waardigheid nemen ze een heel ander standpunt in dan wij, want zij eisen een volkomenheid van geloof waar niets meer aan toe te voegen is en een liefde die even groot is als de liefde dier Christus jegens ons betoond heeft. Maar juist daarmee weerhouden ze, precies als de eerdergenoemden, allen ervan zich tot dit Godgewijde avondmaal te begeven. Als hun opvatting namelijk juist zou zijn, zou er niemand zijn die het avondmaal niet onwaardig ontvangt, want iedereen (niemand uitgezonderd) zou zich dan om zijn onvolmaaktheid voor schuldig moeten houden en zichzelf schuldig verklaren. Het zou ook wel heel dom zijn, om niet te zeggen: idioot, om bij het ontvangen van het sacrament een volmaaktheid te eisen die het sacrament zinloos en overbodig zou maken. Want het is niet voor volmaakten ingesteld, maar voor zwakken en krachtelozen, om hen tot de gezindheid van geloof en liefde te brengen, op te wekken en aan te sporen, en hen daarin te oefenen, en te corrigeren wat aan die beide ontbreekt'.